

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, dnia 10 maja 2010 r.

RPO-584580-I/08/AK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Jan Vincent-Rostowski
Minister Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

W dniu 16 marca 2010 r. Trybunał Konstytucyjny wyrokiem o sygn. K 24/08 potwierdził konstytucyjność art. 7 ust. 3 i 6 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. Nr 85, poz. 728 ze zm.; dalej: ustawa o opłatach abonamentowych). Trybunał stwierdził, że przepisy powyższe nie naruszają standardu poprawnej legislacji ani zasady dobra wspólnego, powszechności i sprawiedliwości ponoszenia danin publicznych.

W wyroku tym Trybunał stwierdził, że opłata karna, naliczana za posiadanie niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego, o której mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o opłatach abonamentowych, podlega reżimowi działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.). Trybunał podkreślił, że „opłata karna jest niewątpliwie «opłatą» (mimo braku - z oczywistych względów - cechy ekwiwalentności), ustalaną nie przez organ podatkowy, lecz przez kierownika Centrum Obsługi Finansowej i nie istnieją przepisy stanowiące inaczej, zastosowanie w opisanej sytuacji przepisów ordynacji podatkowej jest możliwe i w pełni zasadne”. Zastosowanie konkretnego przepisu tego ostatniego aktu normatywnego - pozwalające ustalić termin płatności opłaty karnej - w żadnej mierze, zdaniem Trybunału, nie stoi zatem w sprzeczności z zawartym w ustawie o opłatach abonamentowych odesłaniem do przepisów o egzekucji administracyjnej.

Odnośnie do zaległości w opłacaniu opłat abonamentowych, Trybunał Konstytucyjny wyraźnie stwierdził, że podlegają one egzekucji administracyjnej wprost z przepisów prawa. Przedstawiona w omawianym wyroku argumentacja polega na wskazaniu, iż publicznoprawny charakter abonamentu i wyraźne

upoważnienie do żądania wykonania obowiązku uzasadniają pogląd, że art. 7 ust. 3 ustawy o opłatach abonamentowych zawiera normę szczególną, ustanawiając wyjątek od normy ogólnej wynikającej z art. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.). W konsekwencji, mimo tego, że ten ostatni przepis dopuszcza egzekwowanie na podstawie przepisów prawa jedynie obowiązków z zakresu administracji rządowej i samorządu terytorialnego, to - zdaniem polskiego sądu konstytucyjnego - nic nie stoi na przeszkodzie w egzekwowaniu bezpośrednio z ustawy opłat abonamentowych, które pozostają poza zakresem administracji rządowej.

W kontekście powyższego, należy zauważyć, że stanowisko Ministra Finansów jest odmienne. Zgodnie z pismem z dnia 21 listopada 2006 r. (znak: AP3-033/511/DO/06/MB7-435), Minister w korespondencji skierowanej do przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji stwierdził, że ustawa o opłatach abonamentowych nie przewiduje wydawania decyzji określającej wysokość tych opłat. W obecnym stanie prawnym nie ma zatem normatywnego rozwiązania pozwalającego na stwierdzenie niewywiązywania się podmiotu zobowiązanego (gospodarstwa domowego) z obowiązku uiszczenia opłaty abonamentowej w terminie przewidzianym w art. 3 ust. 4 ustawy o opłatach abonamentowych. Brak jest w konsekwencji decyzji lub postanowienia, z którego wynika zaległość (i jej wysokość), która ma być przedmiotem dochodzenia w trybie egzekucji administracyjnej. Podobnie, Minister zauważył, że nie ma możliwości przeprowadzenia egzekucji administracyjnej również w przypadku opłat za używanie niezarejestrowanego odbiornika. Przepisy ustawy o opłatach abonamentowych nałożyły na kierowników jednostek Poczty Polskiej obowiązek wydawania decyzji dotyczącej wysokości opłaty za używanie niezarejestrowanego odbiornika, lecz nie wskazały jednocześnie terminu, w którym powinna zostać uiszczona należność wymierzona niniejszą decyzją. Uniemożliwia to, w przekonaniu Ministra Finansów, stwierdzenie upływu terminu do zapłaty, a co za tym idzie pozbawia wierzyciela prawa do podejmowania dalszych działań niezbędnych do wszczęcia egzekucji administracyjnej.

Wobec tych rozbieżnych stanowisk, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o zajęcie stanowiska w przedmiocie wykonywania wyroku Trybunału Konstytucyjnego o sygn. K 24/08 w zakresie egzekwowania opłat abonamentowych oraz opłat za używanie niezarejestrowanego odbiornika.

Z poważaniem

ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich
prof. UW dr hab. Marek Zubik